

Preventieve Mondzorg Zuid-West-Vlaanderen 29/11/2024

De kortste lijn
tussen zorg en welzijn

DE BRUG

Geïntegreerde zorg voor
een betere gezondheid

Preventieve mondzorg Zuid-West-Vlaanderen

Welkomswoord Dhr. Bernard Ardenois

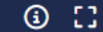
Afgevaardigde VVT (Vlaamse Vereniging Tandartsen)

Studieclub Zuid-West-Vlaanderen

Regio data 2019-2022

Mondzorg - Locoregionale zorgzone Regio Kortrijk, Regio Menen, Regio Waregem

Legenda

- Veel lager
- Lager
- Gemiddeld
- Hoger
- Veel hoger

Eenheid

percentage

vergelijking met gemiddeld

Bron

<http://www.ima-aim.be>

Tandartsbezoek [percentage]	Kubus Tweejaarlijks tandartsbezoek, geen spoed of orthodontie Geen VT [percentage]	Kubus Tweejaarlijks tandartsbezoek, geen spoed of orthodontie VT [percentage]	Preventieve mondzorg [percentage]
--------------------------------	--	--	---

2019	Regio Kortrijk	61,9	74,7	59,7	44,6
	Regio Menen	58,0	71,2	56,4	41,2
	Regio Waregem	62,0	74,4	55,6	42,8
	Vlaams Gewest	59,4	72,1	56,5	39,9
2020	Regio Kortrijk	61,2	73,6	59,3	44,2
	Regio Menen	56,7	69,4	54,8	39,6
	Regio Waregem	60,8	73,2	55,0	42,1
	Vlaams Gewest	58,3	70,7	55,3	39,0
2021	Regio Kortrijk	60,7	73,5	58,2	44,6
	Regio Menen	55,4	68,5	53,7	39,6
	Regio Waregem	60,1	72,7	54,5	42,8
	Vlaams Gewest	57,6	70,5	54,7	39,5
2022	Regio Kortrijk	61,0	74,9	60,3	46,1
	Regio Menen	55,0	70,1	55,8	40,2
	Regio Waregem	60,4	74,1	57,5	44,4
	Vlaams Gewest	57,9	72,0	56,8	41,0

Quotes – gesprek met cliënten in CAW

"Tijdens Corona kon ik met het mondkmasker nog mijn lelijke tanden wegsteken, maar nu sta ik weer met mijn tanden bloot, ik schaam me dood!"

"Ik belde naar 3 tandartsen, maar niemand heeft plaats voor mij."

"Ik durf niet naar de tandarts, want ik weet niet wat het me zal kosten, de huisarts gaf me medicatie om te pijn te verzachten."

"Ik ben beschaamd om nieuw werk te zoeken...mijn gebit ziet er niet uit!"

"Ik heb de middelen niet om met mijn kinderen naar de tandarts te gaan."

Onze doelstellingen zijn de basisadviezen

- Dagelijks 2 keer tanden poetsen
- Jaarlijks naar de tandarts
- Gezonde voeding én dranken

BASISADVIEZEN
MONDGEZONDHEID
+12 JAAR

Aantal betrokken organisaties
60!

Laat ons samen een tandje bijsteken

ONTDEK ONZE ACTIES

Behandelkaart

De tandenkoffer

Mondzorgcoaches

Opleiding
mondhygiënist

Educatieve
brochure

Procesbegeleiding
in WZC

Bevraging
tandartsen

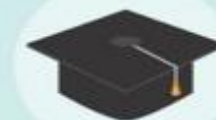
Quiz voor ouderen
in LDC

Opleiding
MW

Derdebetalers-
regeling

CAW-diploma

Sensibiliserende
materialen CLB

Meer info: [www.eerstelijnszone.be/
preventieve-mondzorg-zuid-west-vlaanderen](http://www.eerstelijnszone.be/preventieve-mondzorg-zuid-west-vlaanderen)

ACTIE 1: Bevraging tandartsen

Situatie in Vlaanderen:
te kort aan tandartsen tot 2030

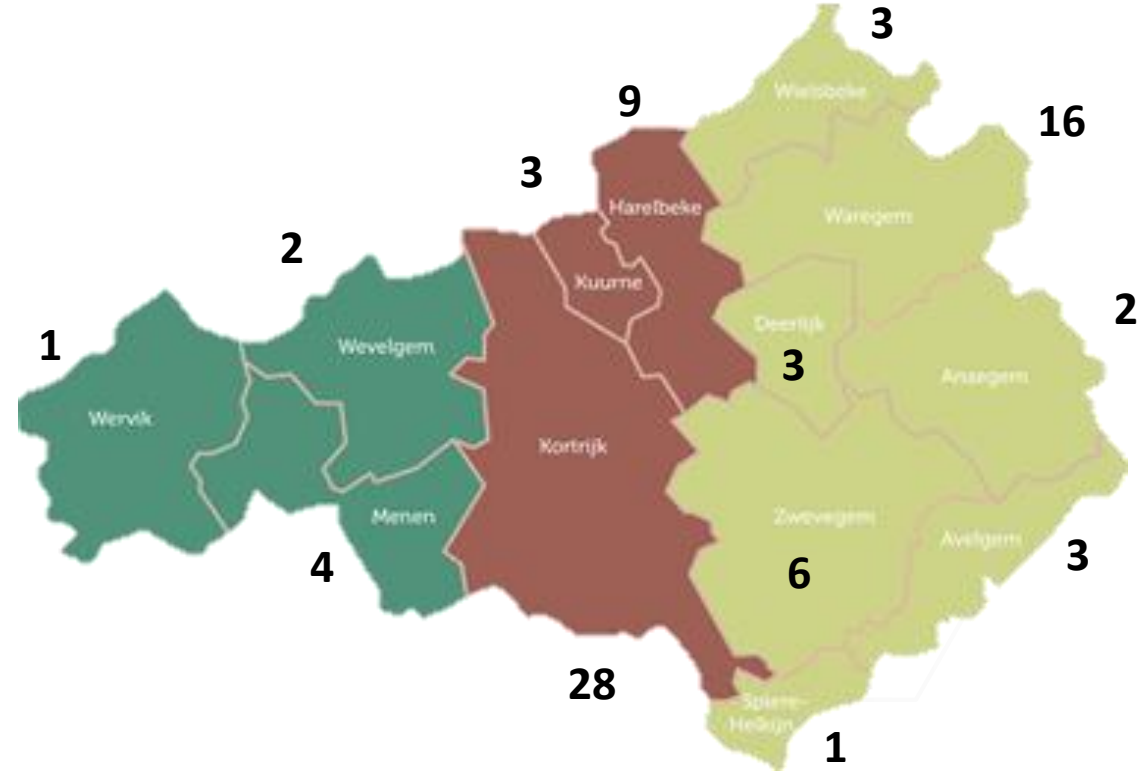
Specifiek voor regio Zuid-West-Vlaanderen:
zie resultaten bevraging september 2023

Resultaten – aantal praktijken

- 82 praktijken in ZWVL
- ELZ Kortrijk-Kuurne-Harelbeke
 - 40 praktijken
 - +- 106 tandartsen
 - 0,88 tandartsen/1000 inwoners *
- ELZ regio Menen
 - 7 praktijken
 - +- 26 tandartsen
 - 0,3 tandartsen/1000 inwoners *
- ELZ regio Waregem
 - 34 praktijken
 - +-72 tandartsen
 - 0,64 tandartsen/1000 inwoners *

*Vlaams gemiddelde = 0,52/1000 inw.

Aantal praktijken per LB – momentopname september 2023

Resultaten – werkvorm en structuur v/d praktijk

Ondersteunende functies

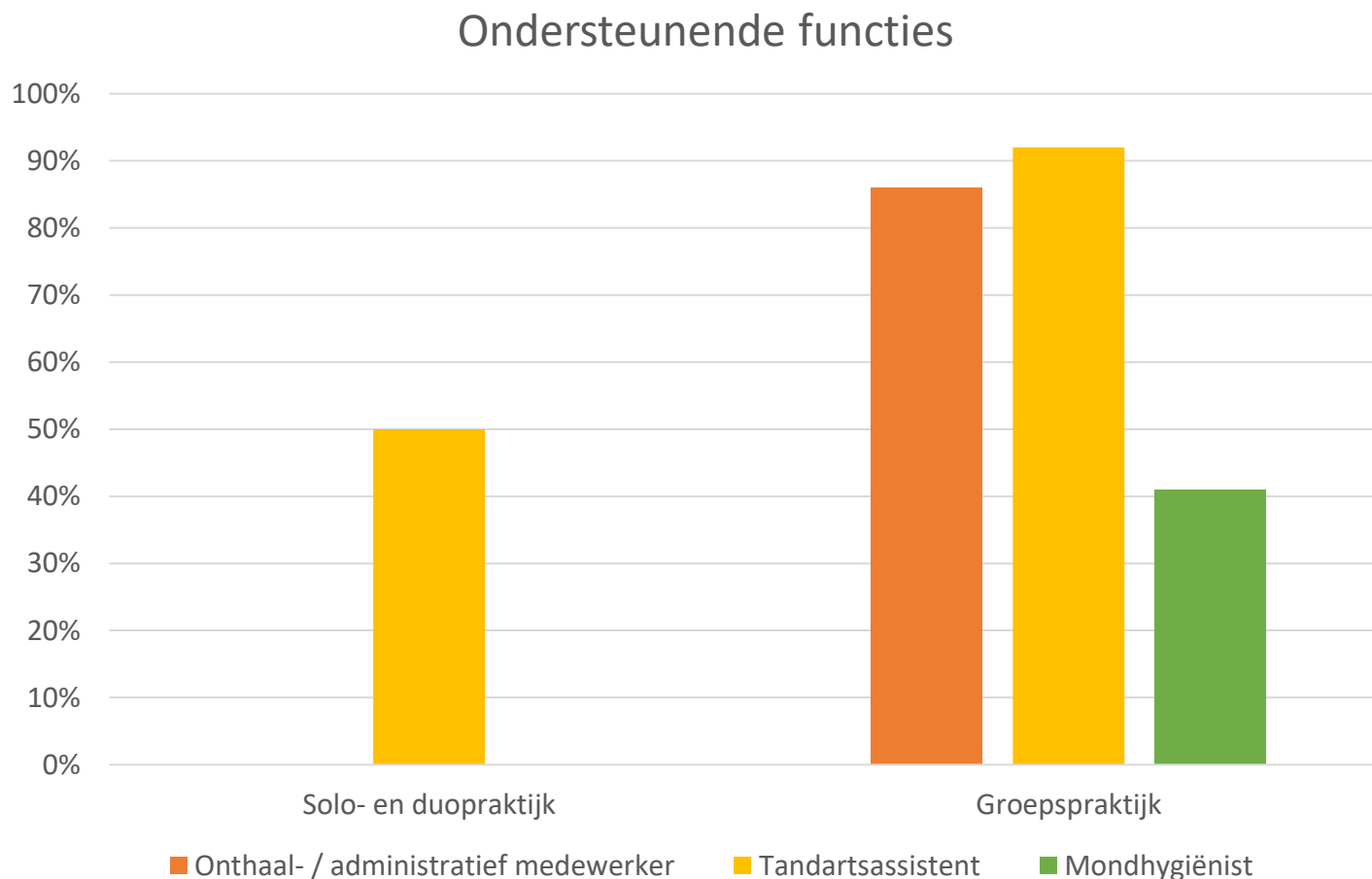
- Percentage van praktijken dat volgende ondersteunende functies in dienst heeft. Opgedeeld per praktijktype (zie grafiek)

- Onthaal- /administratief medewerker
- Tandartsassistent
- Mondhygiënist

- * Bij solo- en duopraktijken neemt de tandartsassistent vaak een onthaal- of administratieve rol op

- Percentage groepspraktijken met vacatures voor:

- Tandarts: 73%
- Mondhygiënist: 57%

Resultaten – Blick op toekomst

Afbouwen praktijk

- Voornamelijk solo en duo praktijken
- ½ op korte termijn
- ½ op termijn 3-10 jaar

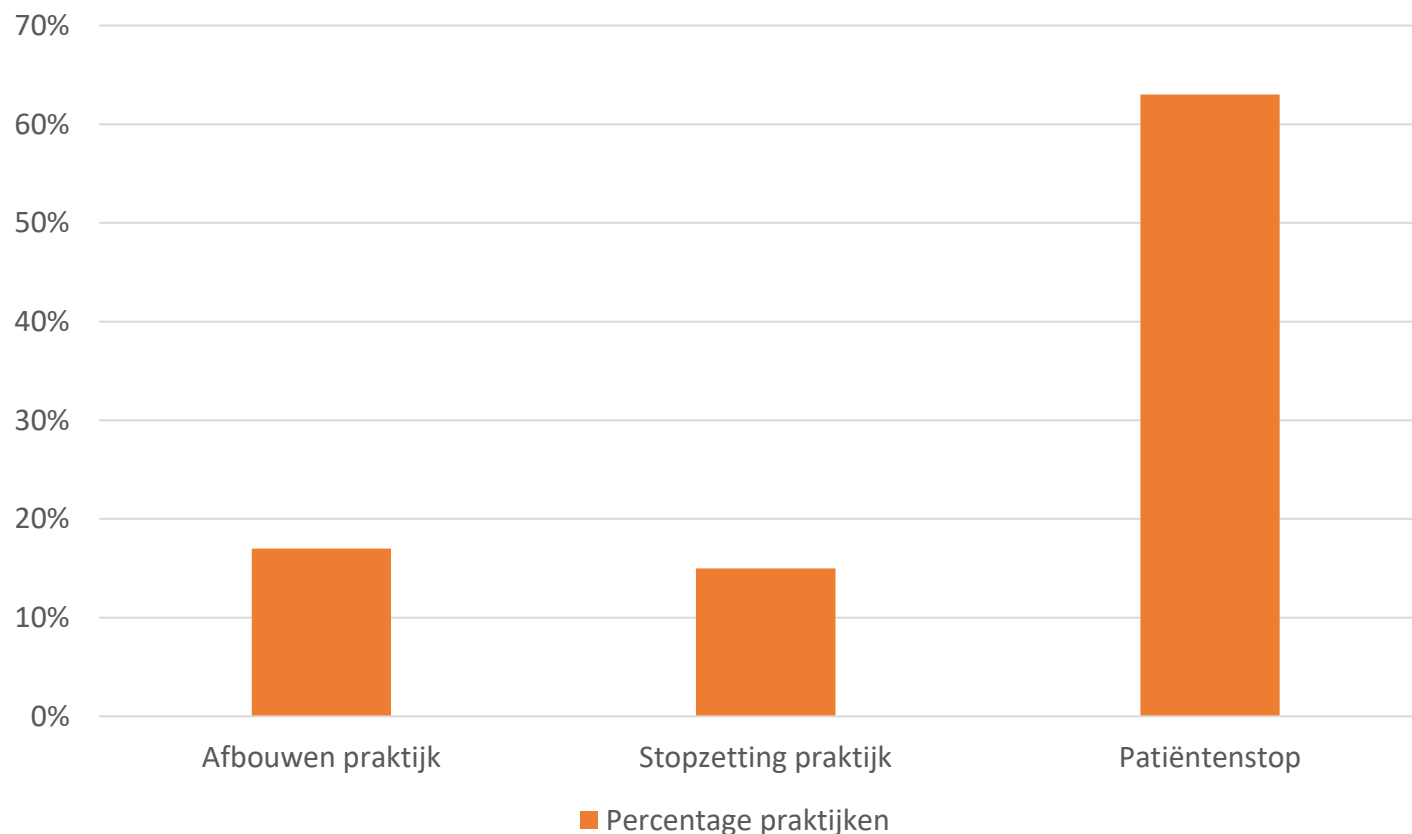
Stopzetting praktijk

- Voornamelijk solo en duo praktijken
- Korte termijn: enkele maanden tot 1 à 3 jaar

Patiëntenstop

- 63% van praktijken hebben minstens gedeeltelijke stop
 - Geografisch
 - Familieleden
- Bij 74% van praktijken met stop wordt geen alternatief aangeboden
- Bij meer dan 50% van de praktijken geen ruimte voor noodgevallen nieuwe patiënten. Bij 44% kan dit wel binnen de week

Blik op de toekomst

*Percentages op basis van antwoorden van respondenten

Resultaten – Interactie met patiënt

Betaalmogelijkheden

- 100% van respondenten aanvaardt minstens 1 conventionele betaalmethode (payconic, cash, bancontact)
- 50% van respondenten aanvaardt minstens 1 alternatieve betaalmethode (schuldbemiddeling, OCMW, derdebetaler)

Conventietarief

- 50% van respondenten werkt niet aan conventietarief
- 50% wel of gedeeltelijk

Verhoogde tegemoetkoming

- Bij 50% van respondenten heeft 25% van hun cliënteel statuut verhoogde tegemoetkoming
- Bij 50% van respondenten heeft 25%-49% van hun cliënteel statuut verhoogde tegemoetkoming

Ervaring CAW/OCMW

- 75% van respondenten heeft reeds ervaring in samenwerken met CAW of OCMW

Problemen

- No shows worden vaak aangehaald als probleem
- 70% van de respondenten ondervindt wekelijks tot 5 keer communicatiemoeilijkheden.

*Percentages op basis van antwoorden van respondenten en gevonden info online

Actie 2: Professionals naar de regio halen

Opleiding mondhygiënist – Artevelde Hogeschool

Tandartsen: KULeuven – Gent

Studentenvereniging tandartsen

BBM (Belgische Beroepsvereniging Mondhygiënisten)

Vacatures in de regio gebundeld: BBM

Beste Student-Tandheerkunde ,
Proficiat met de keuze van je mooi beroep. We hebben je dringend nodig

Ook jij bent binnenkort de tandarts met het hart op de juiste plaats voor de meest kwetsbaren uit onze maatschappij? Dan hebben we je dringend nodig...

Wist je dat heel wat mensen er niet in slagen tijdig naar de tandarts te gaan omdat ze het niet kunnen betalen of bang zijn voor het spuitje? Problemen in hun mond stapelen zich op tot het te laat is.... Daar willen we dringend iets aan doen en daarom hebben we je hulp nodig

Laat ons samen een tandje bijsteken

In Zuid-West-Vlaanderen loopt een boeiend project 'Preventieve mondzorg'. Benieuwd wat we doen ?
www.eerstelijnszone.be/preventieve-mondzorg

We steken een tandje bij samen met heel wat organisaties, diensten en tandartsen. Gerichte screenings, inzet van mondzorgcoaches, behandelkaarten, tandenkoffer, vermijden van no-shows, ...

Wil ook jij een tandje bijsteken en ondertussen een pak leerrijke ervaring op doen ?
Contacteer ons en we vertellen je er alles over:
nele@logoleieland.be
056/ 44 07 94

Voel je de goesting om mee te doen ? DIT KAN !!

- Als lid van de werkgroep preventieve mondzorg
- Binnen jouw stage in de regio bij één van de tandartsen die dit project aanmoedigen
- In de brede eerstelijnspraktijk
- Via jouw proefschrift ,

Laat ons samen een tandje bijsteken

WAT?

Organiseren van gratis mondscreenings voor kwetsbare personen in de regio. Tandartsen en mondhygiënist verbonden aan het project komen een halve of volledige dag ter plaatse om de monden na te kijken en advies te geven.

Ze voeren geen behandeling uit, maar geven wél een doorverwijzing voor de plaatselijke tandarts mee. De mondzorg-coaches stellen na de screening alles in het werk om voor de gescreende personen een afspraak te maken bij een lokale tandarts.

Ontdek hoe het eraan toe ging tijdens de screening in Geluwe

Heb je interesse om ook voor jouw organisatie een screening te organiseren?

Neem contact met ons op!
info@elzregiokortrijk.be

ACTIE SCREENINGS

GELUWE Voor kinderen uit kwetsbare gezinnen was er woensdagnamiddag in lokaal diensten-centrum De Spie een gratis tandscreening. Volgende week woensdag is buurthuis De Kier in de Gosserieslaan aan de beurt. Het OCMW koppelt dit aan de maandelijkse maaltijden voor grootouders en kleinkinderen.

DOOR ERIK DE BLOCK

"Sinds enkele jaren organiseren we die maaltijden", zegt schepen Lien Deblaeze (Vooruit). "Ze hebben diverse doelen waarbij we onder andere gezonde voeding aanbieden aan betaalbare prijzen. Na de maaltijd worden aansluitend activiteiten aangeboden en zo bieden we grootouders de kans op een gezellig moment met de kleinkinderen en scholieren we ontmoetingen tussen inwoners. De maaltijden zijn steeds gezond en toegankelijk voor iedereen. Ook sensibiliserende activiteiten kennen hierbij succes."

"OCMW Wervik werd vier jaar geleden pionier in de samenwerking met 'Iedereen Mond Gezond'. We blijven ook nu verdere stappen

Wie herkennen tandartsen Bernard Ardenay, encefalofoon Jacky Vanobbergen (UGent), Lien Deblaeze met afgevaardigden LOGO Leiland, Eerstelijnszone Regio Menen en De Brug, samenwerkingsverband geïntegreerde zorg. (foto EDB)

zetten naar een verbeterde mondzorg. De cijfers spreken boekdelen: in Wervik vermijdt 25 procent van de inwoners een bezoek aan de tandarts. Een enquête onder tandartsen in de regio benadrukt de noodzaak van preventieve mondzorg, waarbij ook het tekort aan tandartsen een feit bleek. Hier willen we dankzij de gratis tandscreenings een antwoord op bieden."

"Dankzij de screenings hopen we ook mensen bewust te kunnen

maken van het belang van goede tandzorg. Dit onder meer om ernstige tandproblemen in de toekomst te vermijden. Er komt een gepensioneerde tandarts ter plaatse om gratis een groep kinderen te screenen na de maaltijd. Nieuw in vergelijking met vier jaar geleden is dat LOGO Leiland vanaf nu het project leidt."

BEHANDELKAARTEN

Nieuw zijn ook de behandelkaarten. "Vanuit de kwetsbare doel-

groep werd aangegeven dat ze behoefte hebben aan een overzicht na een tandartsbezoek, welke consultaties staan nu te wachten, wat zal de tandarts precies doen...", zegt Lien. "Om aan deze vraag te voldoen, introduceert LOGO binnenkort een behandelkaart in de regio Zuid-West-Vlaanderen. Deze kaart bundelt informatie op een toegankelijke manier, waardoor patiënten op de hoogte zijn van toekomstige consultaties en behandelingen."

Meer info: www.eerstelijnszone.be/preventieve-mondzorg-zuid-west-vlaanderen

Preventieve mondzorg Zuid-West-Vlaanderen

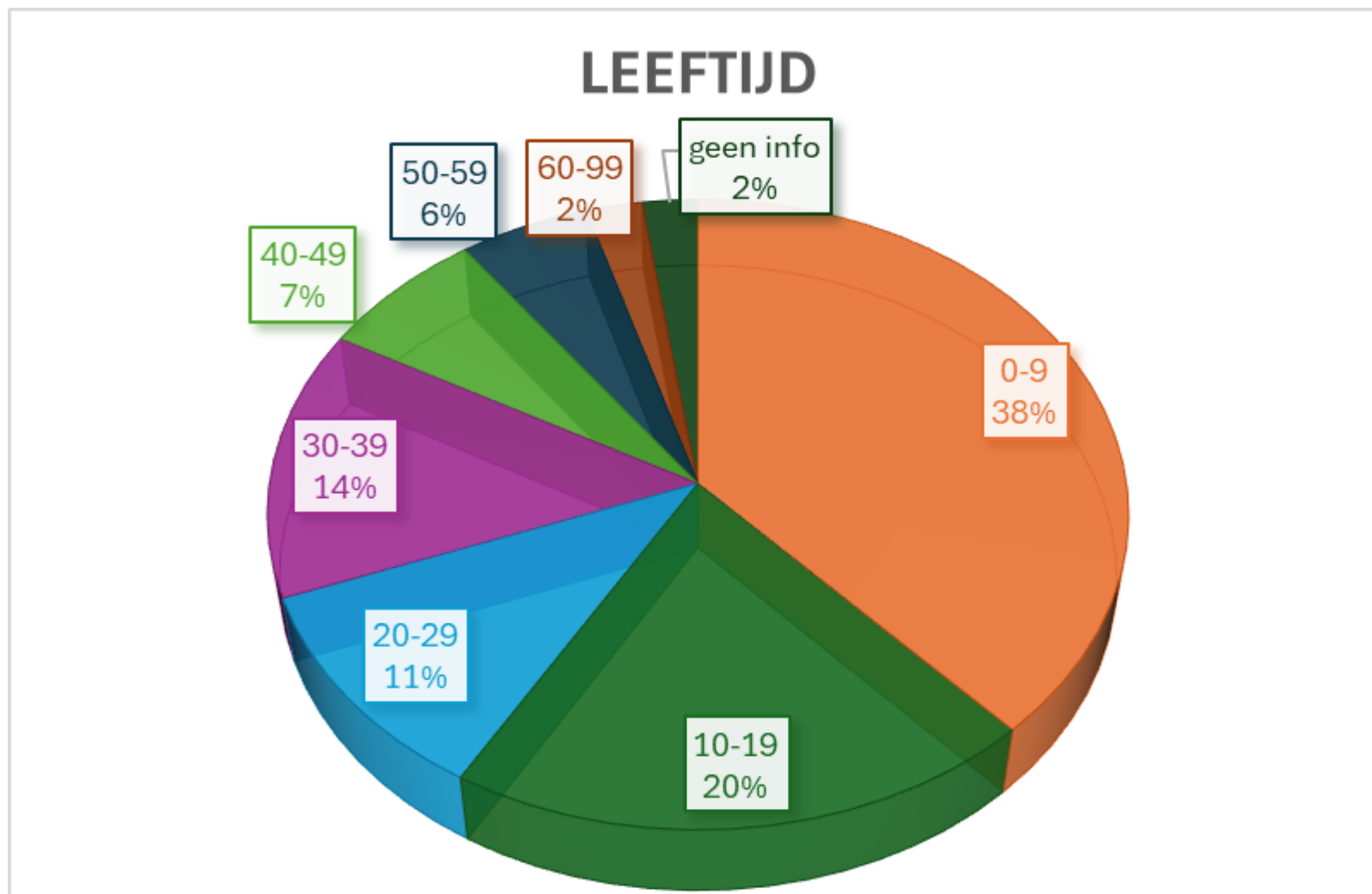

Actie 3: Screenings

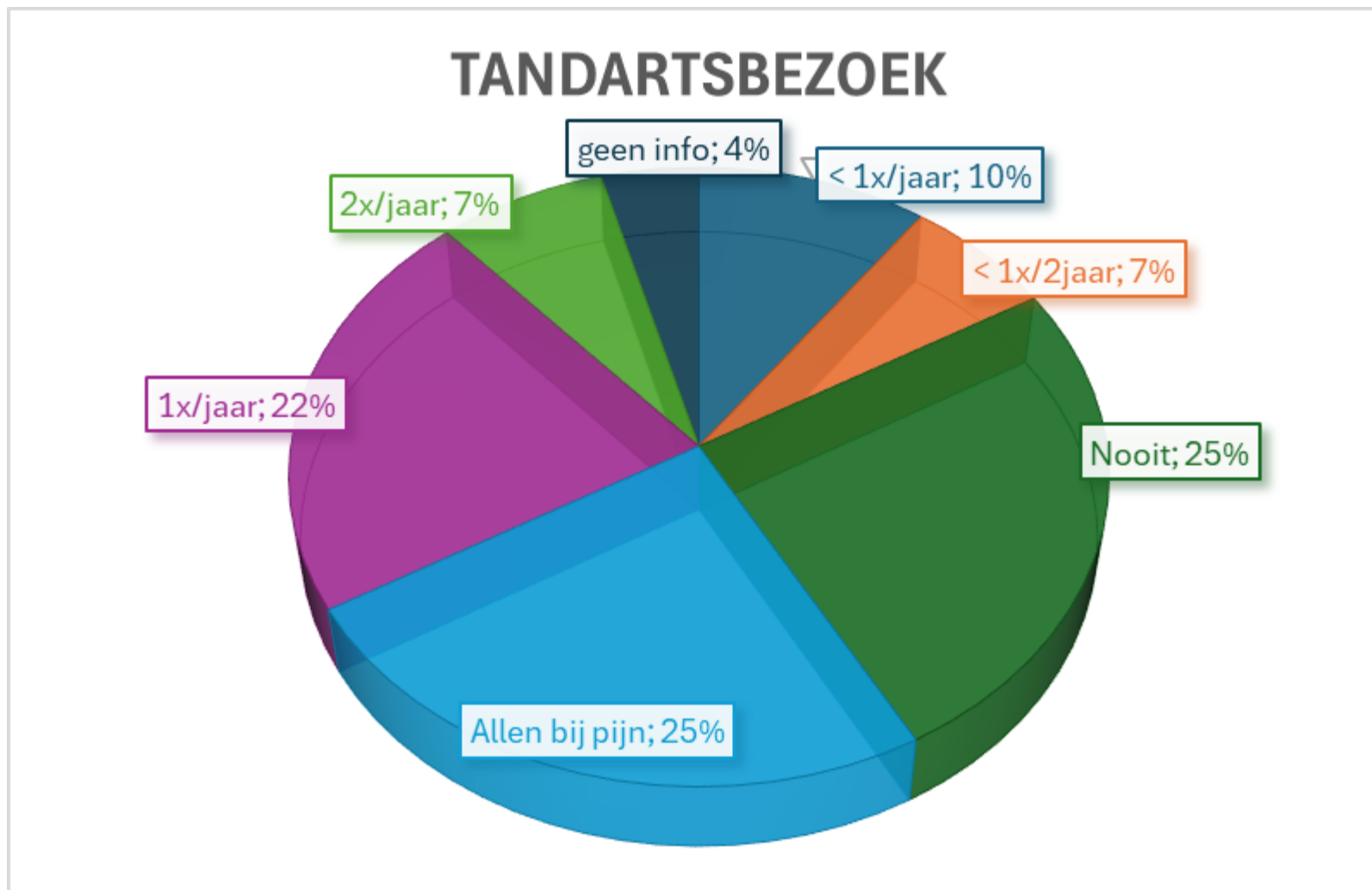
- 19 Mondzorgcoaches
- 6 verschillende organisaties organiseerden reeds een screening
- 15 screeningmomenten
- 260 personen gescreend zijn
- gemiddeld 17 personen per screening

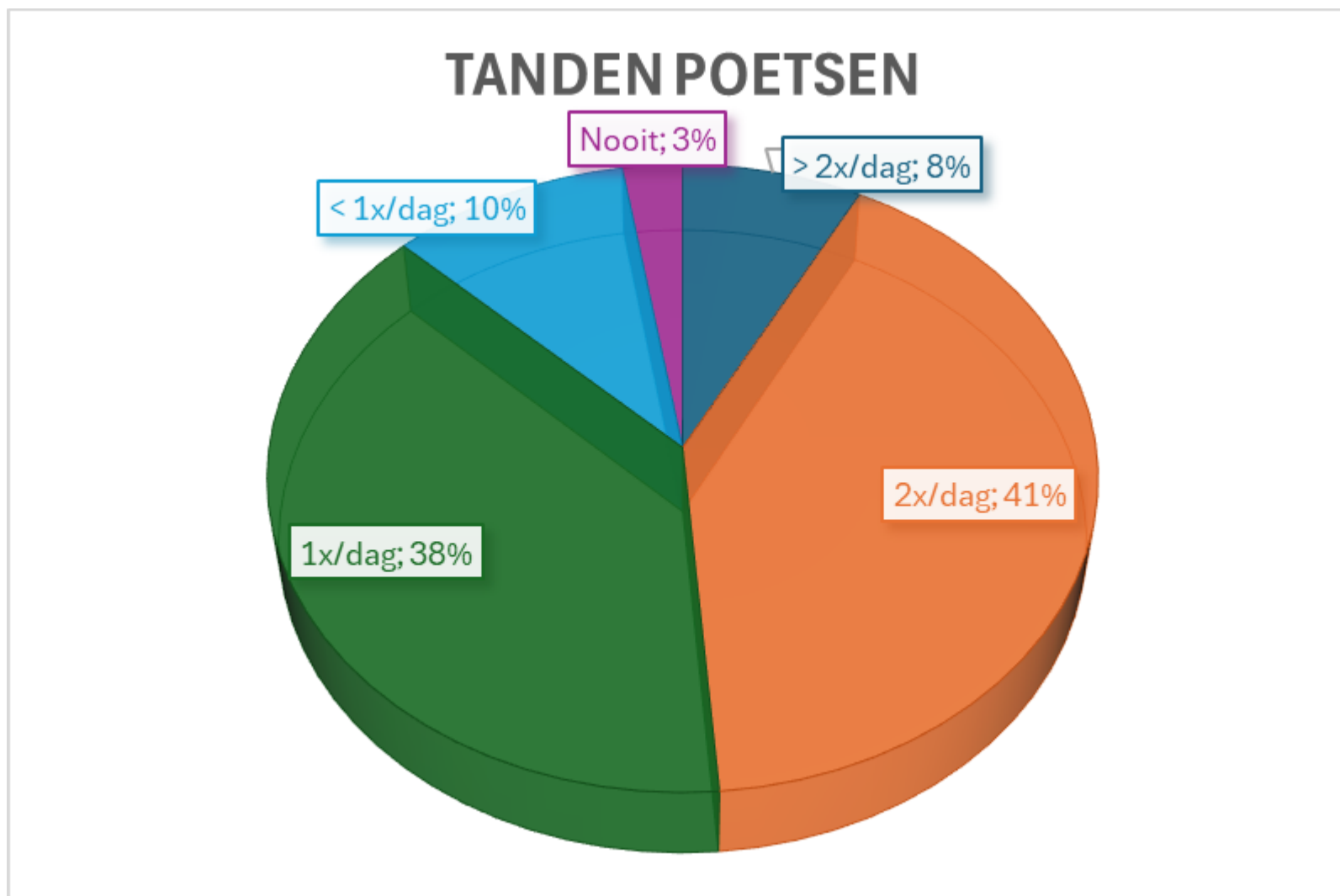
Screenings

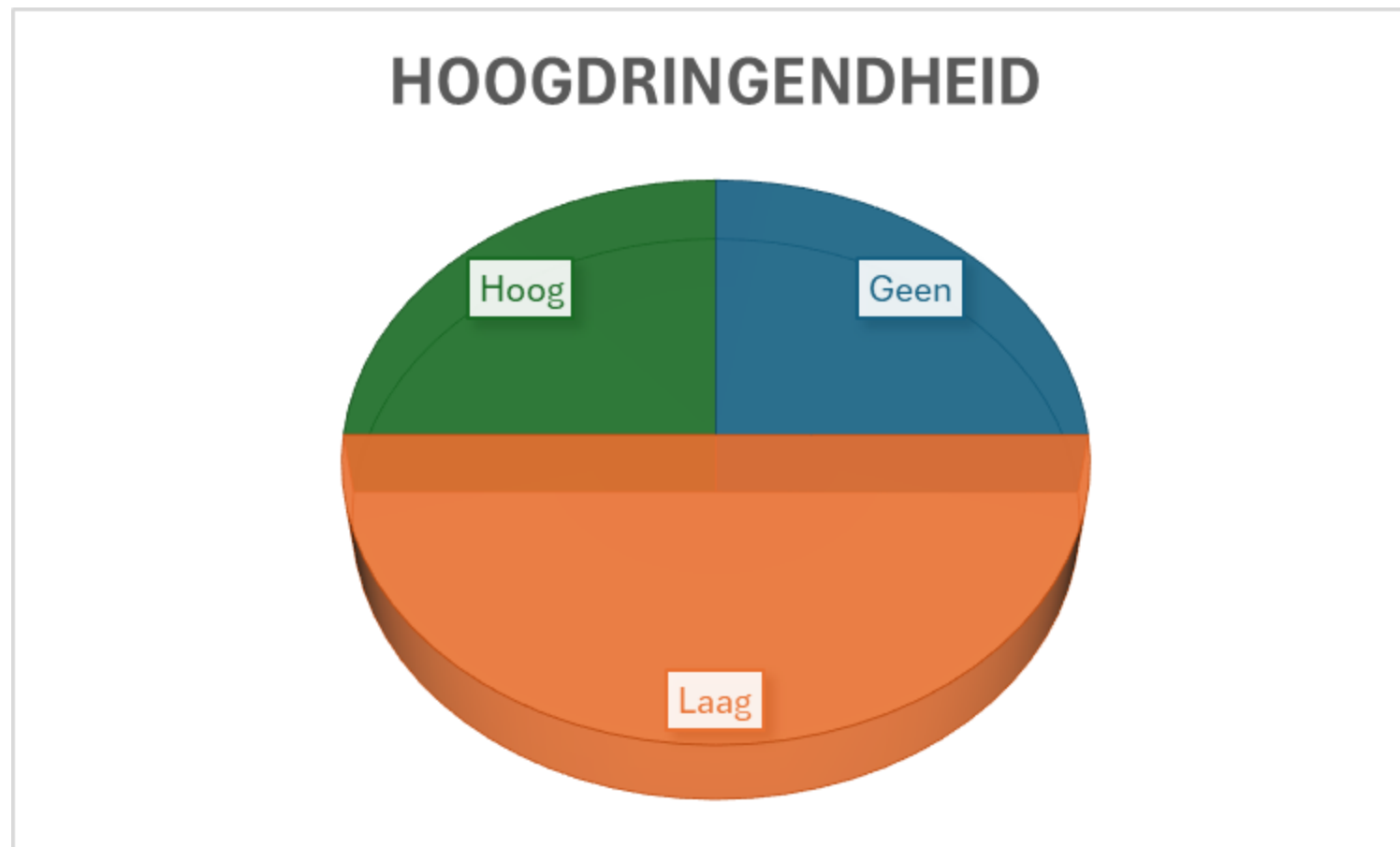
Screenings

Screenings

Screenings

Actie 4: Behandelkaartjes

5000 exemplaren mondzorgplan en 1000 exemplaren specifiek voor orthodontie.
Interesse? Neem contact op met ELZ!

Volgende afspraken

Wat er moet gebeuren	Dag - Datum - Uur	Prijs totaal	Geld mee te brengen

Mondzorgplan

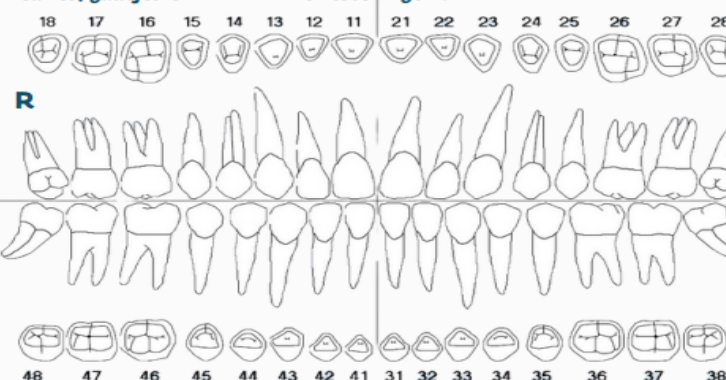
Naam
Rijksregisternummer
Geboortedatum
Contactgegevens
Ziekenfonds
Tandarts
Adres praktijk
Contactgegevens

Behandelplan

Nood aan: Prothese ☐ Implantaten ☐
Kronen/bruggen ☐ Orthodontie (beugel) ☐
Extra aandacht voor: Dagelijks poetsen ☐ Flossen ☐
Jaarlijkse controle ☐

Afwezige tanden X
Cariës/gaatjes O

Tanden te trekken /
Ontstekingen !

Actie 5: Beoordeling offertes voor OCMW – Second opinion

“De mogelijkheid om een extra opinie te vragen is echt een meerwaarde!”

Actie 6: Tandenkoffers

Er zijn 20 tandenkoffers voor kleuters/peuters
bij 11 Huizen van het kind

Actie 7: CLB 's

Werkgroep – affiche – uitleg – brieven

3 wanneer het kind het voorbije jaar niet naar de tandarts ging + gebit ziet er erg slecht uit

Bij het onderzoek zien we dat de mondhygiëne niet goed is. We raden aan om zo snel mogelijk naar de tandarts te gaan voor een professionele reiniging en poetsadvies. U vindt hieronder een verwijsbrief. Neem deze brief mee naar de tandarts, zo weet de tandarts waarom we u doorsturen. Bezorg deze brief terug aan de CLB-arts.

Tips: 1) Het is goed om zeker één keer per jaar naar de tandarts te gaan voor een onderzoek van de mond. 2) Een mondonderzoek en veel tandheelkundige behandelingen worden terugbetaald tot 18 jaar. Heb je vragen over terugbetaling: neem contact op met je ziekenfonds. Ze helpen je graag verder. 3) Trek minstens 2 keer per dag tijd uit voor een goede poetsbeurt. Tot 8 à 9 jaar hebben kinderen hierbij uw hulp nodig. 4) Opgelet, dit bezoek aan het CLB vervangt in geen geval een bezoek aan de tandarts.

1ste leerjaar

Voeding:

Beperk suiker en zuur in de mond:

- Maak van frisdrank en snoep een speciale, uitzonderlijke traktatie. Enkele tandveilige tussendoortjes zijn: gewassen en geschild fruit, rauwkost, radijsjes, wortels, sneetje bruin brood, rijstwafel, noten. Tandvriendelijke dranken: water, soep of melk (hoort bij hoofdmaaltijd, geen tussendoortje), yoghurt.
- Vaste tijdstippen voor de hoofdmaaltijden en maximaal 2 tot 3 tussendoortjes.

Waarom?

Tandbederf (caries) wordt veroorzaakt door plaque die op de tanden blijft. De bacteriën in die plaque zijn dol op suikers en zetten die om in zuren. Deze zuren lossen de mineralen aan de oppervlakte van de tanden op. Jouw speeksel neutraliseert het zuur nadat je gegeten/gedronken hebt. Bij ieder eetmoment krijg je dus een zuurstoot, waarna de zuurtegraad terug normaal wordt (na 30 à 45 minuten). Om deze reden raden we aan om:
1. Het suiker in voeding en drank te beperken (hoe meer suiker, hoe meer wordt omgezet in zuur)
2. Het aantal maaltijden te beperken tot 3 en 2 tussendoortjes om het aantal zuurstoten te beperken
Ook de zuren in frisdranken, aangezuurde en gesuikerde melkdranken (genre) of maagzuur lossen het glazuur direct op (zonder inbreng van de bacteriën). Dit noemen we 'erosie'. Opgelet: licht frisdranken bevatten geen suikers; maar wel zuren dus ook te mijden. Water blijft de beste dorstlesser.

Poetsen

2 maal per dag poetsen, bij voorkeur 's morgens (voor het ontbijt of minimum 30 minuten na het ontbijt) en 's avonds voor het slapen gaan. Gebruik een kindertandenborstel en een erwte tandpasta (1000 ppm fluor tot 6 jaar, vanaf 6 jaar mag je gewone tandpasta gebruiken, waarvan het fluoridegehalte 1450ppm bedraagt).

De tandenborstel per seizoen vervangen.

Ouders blijven voor- of tot de leeftijd van 6 à 8 jaar. Het voorbeeldgedrag van de ouders blijft zeer belangrijk.

Blijf herhaaldelijk poetsen; niet alleen om minder gaatjes te krijgen; maar ook een gezond tandvlees te hebben. Dat resulteert in een frisse adem.

Waarom poetsen?

Tijdens het poetsen verwijder je de laag bacteriën op de tandoppervlakte. Bacteriën klevan aan de tanden en vormen plaque. Deze bacteriën zetten suiker om in zuur. Dit zuur tast het tandglazuur (bestaand uit calcium en fosfaten) aan. Dit heet demineralisatie van het glazuur. Jouw speeksel neutraliseert het zuur nadat je gegeten/gedronken hebt. Bij ieder eetmoment krijg je eerst een zuurstoot, waarna de zuurtegraad terug normaal wordt (na 30 à 45 minuten). Om deze reden raden we aan om 30 à 45 minuten te wachten voor het poetsen.

Waarom poetsen met fluoride?

Fluoride aanbrengen op de tanden zorgt voor een sterker glazuur. Jouw tandglazuur wordt zuurbestendiger en zal niet zo snel demineraliseren. Het is belangrijk dat er continu fluoride in de mond aanwezig is. Vandaar dat je het beste resultaat hebt wanneer je regelmatig fluoride aanbrengt op de tanden. Fluoride in de spijsvertering heeft weinig effect, dus fluortabletten eten wordt afgeraden en kan zelfs witte vlekken op de tanden veroorzaken.

Actie 8: Educatieve brochure

5

Buitengewoon onderwijs	51
Leren over onze tanden met Flos en Bros*	52
Tandenkoffer Gezonde Mond*	54
Spel: Kieskeurig?!	55
Poetskalender	56
Ondersteunende materialen	57
Materialen Huis van het Kind	58
'Hou je mond gezond' – Ivoren kruis	59
Experimentideetjes: hou je mond gezond	60
Poetskalender	61
Poetsinstructiekaarten	62
Stappenplan	63
Diploma's	64
Boekenlijst	65
Poetsliedjes	67
Video's	67
Werkbladen	68
Kleurplaten	68
Materialen voor ouders	70
App	71
Ben de Bever Game	72

Andere acties:

- Quiz voor ouders in LDC
- Procesbegeleiding in WZC
- ...

Sterktes

- Veel partners
- Samen een tandje bijsteken
- Op maat van de regio

Noden & uitdagingen

- Ga in 3 groepen zitten naargelang jouw badgekleur
- Wat is goed?
- Wat mis je?
- Waar willen jullie dat we nog op inzetten?
- Waar is nood aan?

Meer info?

[Preventieve Mondzorg | Eerstelijnszones](#)

Vragen: [neem contact op](#) met stuurgroepleden.

